

# Mekanik bir sevdanın parçaları

Galeri Zilberman'daki **Burçak** Bingöl sergisi kimlik ve aidiyet düşüncelerini ele alıyor. Sergide modern ve geleneksel çatışmasının yanı sıra erkeksi ruhu temsil eden otomobil parçalarının kadınsı yaklaşımlarla süslenmesi ile iki cinsiyetin stereotipleri sorgulanıyor.



**Burçak** Bingöl, "Bir Balon Yok Mu?", 2014

LALE MUŞKARA  
lalemuskara@gmail.com

**Burçak** Bingöl'ün Galerî Zilberman'daki yeni sergisi "Araba Sevdası", başlığını Rezaizade Mahmut Ekrem'in 1896'da yazmış olduğu kitabından alıyor; içeriğiyle de romanın işlediği Batılılaşma süreci ve bunun zamanın çağdaşlaşan aktörlerinde yarattığı kafa karışıklığına dair temalarla keyifli bir uyum sağlıyor. Kitap ile paralelliklerinden ayrı olarak kendi başına güçlü bir ifadesi ve içeriği olan serginin girişinde 16 kareye bölünmüş kalabalık bir ekranda sergilenen yoğun üretim süreci, ziyaretçiye takdire şayan bir çalışmanın sonuçlarına tanık olacağını hissettiriyor.

Sergi alanında öncelikle floral desenlerden dokunmuş etkileyici bir çizimin titiz detayları izleyiciyi yakınına çekiyor. Ortadan bölünmüş iki ayrı kağıt üzerinde sunulmuş temsil ettiği şekilden yabancılaşmış olan imajın, bir tırın ön yüzünün silüeti olduğu ancak birkaç adım geri atılınca anlaşılıyor. Tır deseninin ardından bu otomotiv

teması endüstriyel mekanik parçaların romantik sunumları ile devam ediyor. Bir aracın iç sisteminde bulunan irili ufaklı mekanik parçalar kadife ile kaplanmış olarak ayrı ayrı sergileniyor; tek başlarına işlevselliklerini kaybettikleri gibi, gösterişli süslemeleri ile aslen ait oldukları dünyadan apayrı bir alana sığdırılıyorlar. Bu teknik parçaların dönüşümlerinin bir sonraki aşamasında ise işlevsizce süslenmelerinden öteye taşınmalarına, başka işlevleri varmışçasına sunulmalarına tanık oluyoruz. "Bir balon yok mu? (I-V)" isimli eser serisinde, fren ventillerinin boşluklarından dışarıya seramik balonlar tomurcuklanıyor, bu deliklerden büyüyormuş gibi duran baloncukların yüzeyini metalin endüstriyel kabalığına zıt bir zarafete sahip çiçek motifleri süslüyor. Seramiğin ventillerin boşluklarına içinden akarmışçasına oturtulması, metalle bir birine eklenenen ayrı nesnelere yerine kendi içinde bütünlüğü olan heykeller oluşturmalarını sağlıyor. Serginin arkasındaki düşünceleri belki de en açık şekilde ifade eden bu seride, endüstriyel mekanik parçalar ile geleneksel süslü seramiklerin sentezlenişinde iki malze-

me de işlevleri kaydırılarak birbirlerine uyum sağlayacakları bir dönüşüme tabi tutuluyor. İkisi de özünden kopmamış olsa da asıl hizmet amacını kaybediyor; farklı bir olgunun parçası olarak yeni anlamlar kazanıyor.

Serginin sonunda sunulan "Seyir" isimli parça ise birebir ölçekte ile bir tırın ön yüzünün seramikten kopyası. Bu görkemli eser girinti çıkıntıları ve üzerindeki oryantal motifleri ile odada bir hakimiyet kuruyor, adeta etrafında yankılanacak melodik bir korna sesini aratıyor. Önce silüeti ve üzerini süsleyen floral motif teması, ardından da mekanik sistemi ve kopyalanmasında kullanılan seramik ile sergi düzeni ziyaretçiyi adım adım bu doruk noktasına yaklaşıyor, her detayı inceledikten sonra sonunda bütün bu unsurları kullanarak oluşturulmuş devasa iş ile yüz yüze getiriyor. Hem mekansal hem de içerik olarak eserler arasında kurulan bu bağ, işlerin arasında zengin bir diyalog oluşturuyor, üretime harcanan yoğun emek kadar kavramsal çerçevesiyle de etkiliyor.

Kültürel miras kavramı üzerine düşündürülen unsurların yanına modern

endüstriyel malzemelerin yerleştirildiği bu işler birbiriyle çakışan parçaların kompozisyonundan çok, kendi içinde uyumlu absürt sentezler oluşturacak şekilde kurgulanmış. Kimlik ve aidiyet düşüncelerini mercek altına alan sergide modern ve geleneksel çatışmasının yanı sıra, erkeksi bir ruhu temsil eden otomobil parçalarının kadınsı yaklaşımlarla süslenmesi ile iki cinsiyetin stereotipleri de sorgulanmış, sonuçta karşılaştırılan kutupların ikisinden de öğeler taşıyan fakat hiçbir kümeye ait olamayan apayrı formlara varılmış. Serginin bu değişik fikirleri gözlem altına alışımda eleştirel bir yaklaşım olduğu gibi titizlikle süslenişinde de bir şefkat hissi mevcut. Sanatçının sembolik ayrıştırma ve analizlerinin objelerde sebep olduğu anlam sapması ise hafif alaycı bir bakış ekleyerek bir denge oluşturmuş.

Bingöl'ün güvenlik kamerası, piknik tüpü gibi alışılmış nesnelere dönüştürdüğü bir önceki sergisi "Nadireler Kabinesi"ndeki yaklaşımlarını ileriye götürdüğü bu son sergisi 21 Haziran tarihine kadar Mısır Apartmanı'ndaki Galerî Zilberman'da görülebilir.